

да налетятъ, както отъ истокъ, тъй и отъ западъ... А ново подкрѣпление отъ Копривщица тѣ не чакахъ: тя самѣ имаше нужда отъ помощъ. Отпадането и обезсърчането молепсахъ всичкитѣ укрѣпления. Дисциплината слабнеше, раскайването, ропотътъ, натякванията — авангардии на деморализацията — замѣнихъ ентузиазмътъ на първитѣ дни на възстанието. Неприятеля още не бѣхъ видѣли, но го чувствавахъ близъкъ, неминуемъ, грозенъ. Бунтовницитѣ приличахъ вече на армия разбита — безъ бой, на едно трепетно стадо сърни, сгачени въ нѣкой безисходенъ кѣтъ, които чувахъ ревътъ на звѣроветѣ. Малцина запазвахъ присѣствие на духа, още по-малцина хранѣхъ поне искра надѣжда за добъръ исходъ. При нравственитѣ страдания притуряхъ се и физически: мразовитъ вѣтъръ духаше нощѣ отъ балкана и вкоченяваше бранителитѣ въ влажнитѣ имъ окопи, дѣто бѣхъ принудени да ношуватъ безъ да палятъ огънь. Тия бѣдни абаджии, прѣкарали живота си въ миренъ трудъ, съ игла въ рѣка, и прѣвърнахти сега въ бунтовници, навтъкани съ орѣжия, бѣхъ за оплакване. Глухи пыскания и въздишки се разнасяхъ нощѣ изъ окопитѣ, въ които никоѣ не можеше да мигне отъ студъ и безпокойствие.

— Честито ти царство, булка! здрависвахъ се бабичкитѣ на улицата, въ първия день на възстанието.

— Отдохме си, братко, изгорѣхме си, шпнѣхъ си сега най-распаленитѣ по-прѣди съзаклетници.

Отчаянието растѣше. То бѣше ясно напечатано по хлѣтнхлитѣ лица. Обаче, рѣчь за оттегляне, за бѣгъ, отъ никои уста още не бѣше капнала. Но тя стоеше въ всичкитѣ души.

Такова бѣше тоя день състоянието на духоветѣ по всичкитѣ врѣхове. Такова бѣше то, или почти такова, и на Зли-Долъ — най-важний пунктъ на защитата.